

Consell de Ciutadania

Entre la Ciutadania i el Govern

**Dictamen sobre cooperació publicoprivada:
fiscalitat i mecenatge
Febrer del 2020**

Índex

1. Introducció.....	3
2. Síntesis de les ponències	5
3. Recomanacions.....	14
4. Futures línies de treball.....	17
5. Annexos.....	18

1. Introducció

El Consell de Ciutat va emetre un dictamen l'11 de març de 2019 que analitzava la cooperació publicoprivada en la prestació dels serveis i que proposava millores en l'atenció a les persones. El dictamen que es presenta representa la segona part i aprofundeix en aspectes de fiscalitat i mecenatge.

L'Ajuntament de Barcelona ha esdevingut pioner i referent pel que fa a la contractació pública sostenible com a eina estratègica en l'aplicació de polítiques públiques. Aquesta contractació, tal com recomana la Directiva 2014/24/UE del Parlament Europeu, i fent referència a les recomanacions de l'anterior dictamen d'aquest grup (març del 2019, recomanació 3.1), l'han de dur a terme preferentment entitats del tercer sector social de Catalunya i de l'economia social, entitats del tercer sector cultural i entitats petites o de voluntariat sense ànim de lucre com a model de col·laboració preferent en la prestació de serveis d'atenció a les persones, de manera que es destaquí la tasca que aquestes ja desenvolupen. Aquest model ha d'estar acompanyat de noves oportunitats en el mecenatge i la fiscalitat, que tot i ser de competència bàsicament estatal, és necessari trobar escletxes locals per millorar els recursos que es tenen a l'abast per donar servei a la ciutadania i enfortir la cooperació publicoprivada.

Per això, tal com es detalla en les recomanacions de l'anterior dictamen d'aquest grup (març del 2019, recomanació 3.9), cal impulsar una reforma de la Llei de mecenatge que ajudi a potenciar el finançament privat en general tenint en compte les entitats culturals, sobretot les petites, perquè puguin desenvolupar la seva identitat i continuïtat per lluitar contra la bretxa cultural i la pobresa cultural i facilitar l'accés a la cultura de totes les capes socials.

El conjunt d'incentius fiscals que són aplicables a l'activitat de mecenatge realitzada per particulars i empreses que s'estableixen en el marc legal vigent ha tingut una eficàcia molt limitada, que dista molt de la d'altres països del nostre entorn sociocultural, i, per tant, l'estímul fiscal a la participació privada en activitats d'interès general és molt reduït.

Sabem que els municipis són l'Administració pública més propera a la ciutadania, però som conscients que són també l'Administració que té menys capacitat per regular els seus pressupostos i que depèn en gran manera de les transferències de l'Estat i les comunitats autònomes¹.

¹ Reial decret legislatiu 2/2004, de 5 de març, pel qual s'aprova el text refós de la Llei reguladora de les hisendes locals (LRHL).

Malgrat això, el cert és que hi ha marges des d'on es pot definir una política fiscal municipal concreta: establint un tipus impositiu o un altre en el marc de les lleis que regulen la hisenda local, definint bonificacions per a determinats supòsits o col·lectius, instituint tributs propis, taxes o preus públics dins la llei, prioritzant una partida o altra a través de la despesa del pressupost municipal o associant alguna taxa municipal a alguna despesa determinada. En qualsevol cas, totes aquestes mesures han d'anar acompanyades d'una voluntat política i una progressiva transferència de poder municipal en la recaptació d'impostos, dotant els municipis de les eines suficients per definir la seva política impositiva.

El present document té la voluntat d'incidir en algunes de les carències i disfuncions de la Llei 49/2002, de 23 de desembre, de règim fiscal de les entitats sense finalitats lucratives i dels incentius fiscals al mecenatge, com ara l'ampliació de l'abast de les entitats que s'hi poden acollir, l'incentiu al micromecenatge, l'absència d'instruments de reconeixement del mecenatge, la prestació de serveis gratuïta dins del marc del conveni de col·laboració empresarial, la creació del fons indisponible (endowment) o la possibilitat de comunicar les activitats de mecenatge per part dels subjectes donants, siguin persones jurídiques o físiques.

Aquest dictamen, per tant, inclou recomanacions respecte a temes que corresponen a l'àmbit competencial de l'Ajuntament de Barcelona, però també propostes que s'haurien de plantejar a altres administracions com són l'estatal i la Generalitat de Catalunya. En aquest sentit, el Consell de Ciutat trasllada aquestes recomanacions al Govern municipal i als partits polítics amb representació en el Ple, per tal que hi facin incidència i, així, treballar plegats i concretar les vies de negociació necessàries per fer-les possibles.

Aquesta segona edició del grup de treball de cooperació publicoprivada ha comptat amb l'expertesa de cinc ponents que han tractat temes de fiscalitat i mecenatge, fundraising, responsabilitat social corporativa, filantropia i gestió econòmica d'entitats no lucratives. Així mateix, i com a novetat, ha inaugurat una nova manera de treballar amb l'organització municipal a través d'una sessió de treball prèvia al tancament del dictamen, per concretar i perfilar les recomanacions sobre les quals estava treballant.

En aquest sentit, el Consell de Ciutat vol agrair el suport i la col·laboració de les persones expertes que ens han orientat amb els coneixements, i l'experiència aportada per la Gerència de Pressupostos i Hisenda de l'Ajuntament de Barcelona, per la seva predisposició i orientació.

2. Síntesis de les ponències

RICARD VALLS, expert en consultoria per a fundacions, *fundraising* i captació de fons.

S'entén com a mecenatge l'oportunitat de les empreses a col·laborar amb la ciutat en projectes d'interès general. La filantropia té les seves limitacions, i aquesta no pot compensar les retallades en les ajudes dels països benestants.

Espanya se situa a la cua del mercat de la filantropia per països (0,05%), la meitat que França (0,11%) i molt per sota de la Gran Bretanya (0,54%) i els Estats Units (1,44%), concretament, uns 2.600 M€ el 2017, que, desglossada per tipus de donants, suposa que el 49,7% són persones individuals i que un 9,4% són empreses i les seves fundacions, la qual cosa contradiu el mite que són les grans empreses les que mantenen el mercat filantròpic. Tenint en compte aquest fet, l'Administració podria promoure un tipus de mecenatge en projectes d'interès general des de donants individuals.

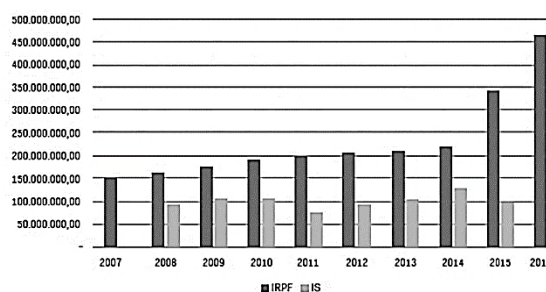
Analitzant el gràfic sobre l'evolució de les deduccions de l'IRPF i impostos de societat del 2007 al 2016, s'observa com el canvi de la Llei de mecenatge del 2014 va fer pujar uns 200 M€ en deduccions d'IRPF.

Aquest fet posa de manifest l'impacte que pot tenir la modificació de la legislació en matèria de fiscalitat.

Tramos de renta	Nº de declaraciones con deducción por donación	Distribución %	Importe total deducido	Distribución %	Media deducción	Total donación	Total donaciones
Negativo y Cero	0	0	0,0 €	0	0,0 €	0,0 €	0,0 €
(0 - 1,5)	52	0	606,0 €	0	11,7 €	33,3 €	1.731,4 €
(1,5 - 6)	15.827	0,26	422.713,0 €	0,12	26,7 €	76,3 €	1.207.751,4 €
(6 - 12)	359.339	5,92	11.840.493,0 €	3,47	33,0 €	94,1 €	33.829.980,0 €
(12 - 21)	1.396.659	23	54.708.040,0 €	16,02	39,2 €	111,9 €	156.308.685,7 €
(21 - 30)	1.418.626	23,37	64.657.663,0 €	18,93	45,6 €	130,2 €	184.736.180,0 €
(30 - 60)	2.218.970	36,55	133.590.500,0 €	39,11	60,2 €	172,0 €	381.687.142,9 €
(60 - 150)	568.871	9,37	51.694.223,0 €	15,13	90,9 €	259,6 €	147.697.780,0 €
(150 - 601)	84.122	1,39	14.945.670,0 €	4,38	177,7 €	507,6 €	42.701.914,3 €
Mayor de 601	9.058	0,15	9.713.460,0 €	2,84	1.072,4 €	3.063,9 €	27.752.742,9 €
Total	6.071.524	100	341.573.369,0 €	100	56,3 €	160,7 €	975.923.911,4 €

Fuente: Zohar, Elaboración propia a partir de datos de la AET.

Gráfico 4. Evolución de las deducciones en el IRPF y Sociedades 2007-2016

Fuente: Elaboración propia con datos de la AEAT, www.aeat.es.

Hi ha hagut una evolució a Espanya sobre les primeres causes de donació. Abans del 2017 es donava més a cooperació al desenvolupament, a partir del 2017 i 2018 les donacions es destinen més a entitats socials, i en l'actualitat també a recerca. Aquest fet posa de manifest com les donacions canvien en funció de la percepció general de la necessitat de la població.

Hi ha hagut una pèrdua global de la confiança en les institucions. Les organitzacions sense ànim de lucre, empreses, els mitjans de comunicació i el govern estan desacreditades, especialment les dues últimes que figuren sota el 50% del percentatge de confiança de la població (2017, baròmetre Elderman de confiança). S'esdevé un canvi en el focus de la filantropia que cada vegada serà més de proximitat.

Constatacions:

- Anem més cap a una filantropia de proximitat.
- L'Ajuntament pot donar visibilitat a les organitzacions amb qui col·labora: però els donants individuals no donaran mai a una administració, ni tan sols com a intermediària.
- Aquestes donacions són una manera de participació dels ciutadans/anes en afers d'interès general: no tothom pot ser voluntari. L'Ajuntament ho hauria d'afavorir com a instrument de cohesió social.
- A més a més hi ha un factor de sostenibilitat de les organitzacions en la mida que són menys dependents del sector públic.
- La supressió de moltes de les deduccions fiscals actuals, com ara la compra d'habitatge, podria fer que hi hagi més donacions.
- Cal tenir present que la tendència en altres països és que pugin les donacions però baixin el nombre de donants: la desigualtat també arriba a la filantropia.
- La defensa dels serveis públics no és contradictori amb la defensa de la filantropia.

JOSEP MARIA CANYELLES, expert en responsabilitat social de les empreses i organitzacions.

El concepte de responsabilitat social té un enfocament més ampli que el de filantropia. S'entén per responsabilitat social la integració voluntària, per part de les organitzacions o empreses, de les preocupacions socials i ambientals en les seves operacions i en les seves relacions amb els seus interlocutors. En definitiva, és un estil de gestió que es concreta en béns pràctics i amb una importància que radica en com crear valor econòmic i social conjuntament. Per això és necessari un diàleg entre l'empresa i els grups d'interès i, per tant, una comprensió mútua.

Hi ha una confusió entre responsabilitat social i tenir un fi noble com a entitat. La responsabilitat social passa per la intencionalitat de generar un impacte.

La proposta d'incentivar el micromecenatge amb una deducció del 100% als primers 150 euros d'inversió i del seu impacte en les petites entitats és un repte que permetrà un canvi cultural. La decisió sobre l'objecte d'utilitat pública de les entitats és presa pel Consell de Ministres, fet que limita la capacitat de

moltes organitzacions que no obtenen aquesta distinció.

L'Estat, més enllà de fer reformes en la fiscalitat, hauria d'abordar les matèries rellevants per fer un territori social responsable i aquestes haurien de ser consensuades.

Hi ha una pèrdua de confiança en el sector públic i aquesta confiança l'estan assumint les empreses, que poden ser grans inductors en els canvis de la societat si poden incidir en els valors socials. L'empresa comença a actuar liderant els valors públics, fent activisme empresarial i voluntariat corporatiu, implicant els seus treballadors.

L'economia del bé comú (EBC) és un model socioeconòmic que pretén reorientar el model econòmic actual, basat en la maximització del benefici individual, i enfocar-lo al servei del bé comú. En aquest model es podria desgravar qualsevol contribució que faci qualsevol organització social o empresa, sigui d'utilitat pública o no, i siguin diners, espècies o hores.

El problema és la complexitat que suposaria per a Hisenda l'articulació d'aquest model d'una manera taxativa.

La iniciativa Edificis Positius ajuda a crear comunitats integrades per persones que volen viure positivament l'experiència de ser veïns i veïnes al seu edifici, transformant la seva vida quotidiana cap a un model més sostenible, solidari i integrador. Es pretén recuperar el sentit de convivència i bon veïnatge. En aquest nou model de relacions, també s'incentiva el mecenatge de proximitat des de les comunitats de veïns. S'està convidant les empreses a promoure aquest model entre els seus treballadors/ores.

ALÍCIA ARTIAGA, experta en gestió d'organitzacions no lucratives.

Els municipis tenen un marge limitat per decidir sobre les seves polítiques fiscals.

La seva regulació és bàsicament estatal, mitjançant el RD legislatiu 2/2004 (text refós de la Llei reguladora de les hisendes locals), només modificable pel Parlament espanyol. No poden crear impostos nous i no poden establir tributs i taxes propis.

Els impostos de gestió municipal (estipulats per llei) són els següents:

- Impost sobre béns immobles (IBI)
- Impost sobre vehicles de tracció mecànica (IVTM)
- Impost sobre activitats econòmiques (IAE)

- Impost sobre construccions, instal·lacions i obres (ICIO)
- Impost sobre el valor dels terrenys de naturalesa urbana (IVTNU)

Els ajuntaments poden crear taxes sempre que responguin als tipus de conceptes següents:

- La realització d'activitats administratives.
- La utilització privativa o l'aprofitament especial del domini públic local (l'import està estipulat per llei, fet pel qual el marge d'actuació és limitat).
- La prestació de serveis públics de competència local.

Sobre l'impost de béns immobles (IBI), només un 11% de les entitats de Barcelona ciutat tenen el seu local en propietat.

Sobre l'impost d'activitats econòmiques (IAE), l'exempció generalitzada és establerta per la Llei d'hisendes locals si la xifra de negocis (volum anual d'ingressos) no supera l'1.000.000 d'euros.

Si no hi ha marge en el vessant dels ingressos, s'hauria de trobar en l'apartat de les despeses i, per tant, canviar l'afectació dels ingressos recaptats, vinculant-los a determinades activitats i projectes; per exemple, destinar-los al finançament de les actuacions protegides pels plans d'habitatge, els ingressos derivats de l'impost sobre els habitatges buits (impost autonòmic).

Es fa al·lusió al document [65 propostes de fiscalitat municipal](#) elaborat per la Plataforma per una fiscalitat justa, ambiental i solidària.

La Directiva 2014/24/UE del Parlament Europeu recomana que la cooperació publicoprivada l'han de dur a terme preferentment entitats del tercer sector i de l'economia social, entitats del tercer sector cultural i entitats petites o de voluntariat sense ànim de lucre, així com les PIME, sense perdre el seu caràcter públic. Però això té un inconvenient: la mida de les organitzacions i de la seva capacitat organitzativa no pot bregar amb el nivell d'exigència en l'àmbit administratiu, i aquest fet pot ofegar les petites entitats. L'opció preferencial per al tercer sector no és prou explícita en les convocatòries.

Les organitzacions sense ànim de lucre queden afectades per les mateixes figures impositives que les organitzacions mercantils —exceptuant l'impost de societats— és a dir, que es consideren renda no exempta bàsicament les donacions, la qual cosa assimila les entitats com a “consumidors finals”, i han d'assumir l'IVA de les compres com a cost.

La Llei 49/2002, de 23 de desembre, de règim fiscal de les entitats sense finalitats lucratives i dels incentius fiscals al mecenatge, només és aplicable per a aquelles entitats que persegueixin finalitats d'interès general i ho tinguin formalment reconegut, és a dir, fundacions i associacions declarades d'utilitat pública. L'efecte d'aquesta és molt limitat sobre el sector de les petites entitats, ja que pràcticament cap s'hi acull.

Aquest règim fiscal especial té un doble efecte sobre les entitats que s'hi poden acollir:

- Reducció/exempció en la tributació de determinats impostos (ex. IBI/IS).
- Desgravacions per a les persones (físiques o jurídiques) que hi col·laboren (incentius a la participació en activitats d'interès general).

Però el mecenatge només és privat, ja que les aportacions realitzades des del sector públic no tenen la consideració de donacions pels mateixos criteris de la gestió dels recursos públics. I, d'altra banda, la mateixa normativa defineix quin tipus d'aportacions donen dret a desgravació: donatius, donacions i aportacions irrevocables, purs i simples (art. 17); convenis de col·laboració empresarial (art. 25), etcètera.

Per això, és necessari impulsar una reforma de la Llei de mecenatge que ajudi a potenciar el finançament privat en general tenint en compte les entitats, sobretot les petites:

- És important ampliar l'abast de les entitats que es poden acollir a la Llei 49/2002, de 23 de desembre, de règim fiscal de les entitats sense fins lucratiu i dels incentius fiscals al mecenatge, i, per tant, s'ha de revisar com es concreta el concepte d'interès general o si ha de ser aquest l'element definitori del règim que cal aplicar.
- S'han d'habilitar altres mesures per a les entitats que no s'hi puguin acollir, i cal diversificar els models de col·laboració que donen dret a desgravació i els seus percentatges.

Es reflexiona sobre la possibilitat de fer una capacitat administrativa de les entitats: formació i acompanyament; sobre fer els processos administratius més senzills i assequibles i, per tant, més eficients, i sobre demanar un treball polític per aconseguir canvis legislatius que adaptin la fiscalitat a la nostra realitat, reformin la normativa de mecenatge i simplifiquin els processos.

ROBERTO MALO, expert en economia i entitats sense ànim de lucre.

El model 347 és la via per la qual normalment les entitats sense ànim de lucre entren al món de la fiscalitat. Es tracta de la declaració anual d'operacions amb tercers persones que superin els 3.005,06€ anuals. No cal declarar operacions sense obligació d'emetre factura (com ara les assegurances) ni els subministraments o combustibles. Moltes de les entitats no coneixen l'existència d'aquest model i acaben

tenint problemes amb Hisenda.

L'exempció d'IVA només està destinada a les entitats reconegudes com de caràcter social per la prestació de serveis a les persones. No n'està exempt el lliurament de béns o d'altres serveis, serveis prestats per professionals, etcètera. No es pot renunciar a l'exempció, i com que no poden deduir IVA, les entitats han d'assumir-lo de les compres com a cost.

L'impost de societats (IS) l'haurien de presentar pràcticament totes les entitats perquè és pràcticament impossible reunir els requisits:

- a) Que els seus ingressos totals no superin els 75.000 euros anuals.
- b) Que els ingressos anuals corresponents a rendes no exemptes no superin els 2.000 euros anuals.
- c) Que totes les rendes no exemptes que obtinguin estiguin sotmeses a retenció.

s'atorguen declaracions d'entitats d'utilitat pública des de fa quatre anys i, a més, se n'estan revocant algunes que ja estaven concedides. S'insinua que és per pressions del sector mercantil.

Les entitats sense ànim de lucre no poden competir en igualtat de condicions amb les mercantils en els concursos públics, atès que, per l'exempció d'IVA obligatòria, no es poden deduir l'IVA en els seus costos i, per tant, són menys competitives. Aquest fet és discriminatori també contra les administracions locals licitadores.

La Llei 49/2002, de 23 de desembre, de règim fiscal de les entitats sense fins lucratiu i dels incentius fiscals al mecenatge, és només per a organitzacions de *primera divisió* com ara fundacions, entitats declarades d'utilitat pública i federacions esportives. Es va intentar fer una llei catalana sobre el mecenatge, però no va fructificar per manca de competències en l'àmbit autonòmic.

La llei de transparència obliga a publicar a la web la informació d'entitats que rebin més de 100.000 euros de subvenció o més de 5.000 euros si superen el 40% dels ingressos.

La llei i el reglament de prevenció del blanqueig de capitals i finançament del terrorisme obliga a identificar les persones que aportin o rebin quantitats a títol gratuït a partir de 100 euros, guardant la informació 10 anys; a comunicar les operacions dubtoses, i a desplegar procediments per garantir la idoneïtat dels membres dels òrgans de govern i d'altres càrrecs de responsabilitat.

IRENE BORRÀS, experta en economia. Responsable de Causes.cat.

Què és el mecenatge? Segons la RAE, és la protecció o ajuda dispensada a una activitat cultural, artística o científica. El concepte *mecenatge* rep el seu nom del noble romà Gai Cilni Mecenes, conseller de Cèsar August, que va atorgar generosament protecció a artistes contemporanis seus.

Històricament ha representat una forma important de sosteniment de la producció artística i cultural. Durant el Renaixement va ser una pràctica estesa, i famílies com els florentins Medici van proporcionar suport a molts dels artistes més importants del seu temps.

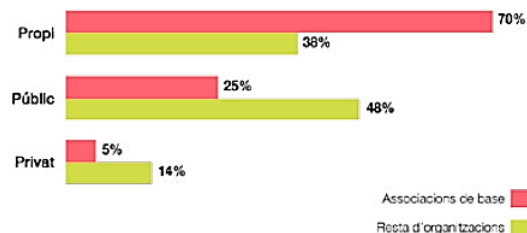
A Barcelona hi ha entre 4.700 i 4.800 associacions, de les quals tan sols entre un 5% i un 14% reben finançament privat.

Segons el Gabinet d'Estudis Econòmics de la Cambra Oficial de Comerç, Indústria, Serveis i Navegació de Barcelona (2015), les empreses fan accions de patrocini o mecenatge en un 73,7% a esports i un 65,6% a cultura.

Gràfic 2. ¿En qué ámbitos realiza su empresa acciones de patrocinio y/o mecenazgo?
(en porcentaje sobre el total de empresas que realizan patrocinio/mecenazgo)

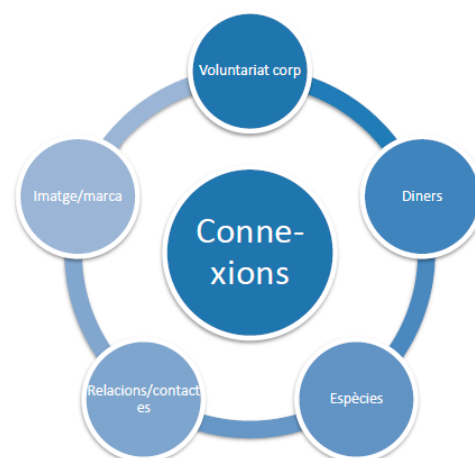
Gràfic 48: Procedència de les fonts de finançament segons tipus d'organització

Hi ha diverses formes de col·laboració entre les entitats o empreses, i cap empresa dona diners perquè sí. El benefici se sostrau de les relacions exercides. No hi ha una forma de col·laboració ideal. No importa tant l'interès del projecte en si mateix que busca finançament, sinó els punts de connexió entre el projecte i l'entitat que fa el patrocini.

Hi ha quatre variables en relació amb els punts de trobada entre entitats o empreses: clients, contactes, zona geogràfica i valors. Si alguna d'aquestes esferes se superposa, la col·laboració serà possible. Però si, a més, hi ha coincidència de valors, la relació serà més duradora.

Les motivacions internes en relació amb el mecenatge poden ser: la sensibilitat del gerent, la proximitat de la causa, la cultura o moral de l'empresa, factors religiosos, o simplement un sentiment de benestar. Les motivacions externes poden ser: una qüestió d'imatge i notorietat, relacions públiques/institucionals, beneficis fiscals (si apliquen), o pressions externes per sumar-se a una causa.

En les relacions de mecenatge cal avançar de les relacions puntuals, a les continuades i estratègiques. I això implica:

- Trobar espais d'intercanvi i de coneixement.
- Implicar diferents agents ciutadans.
- Generar confiança mútua.
- Establir canals habituals de relació.
- Avançar en el model de col·laboració.
- Destacar bones pràctiques.
- Caminar envers una mateixa direcció

La responsabilitat social corporativa no és pas obligatòria i el bonisme de les entitats tampoc ho justifica tot.

DAVID CAMPS, expert en mecenatge, captació de fons i comunicació corporativa.

És necessari adequar el marc legal vigent a les demandes dels diferents sectors de la societat civil. El context econòmic i social actual ha canviat de manera substancial des de l'aprovació de la Llei 49/2002, de 23 de desembre, de règim fiscal de les entitats sense fins lucratiu i dels incentius fiscals al mecenatge.

S'ha de modificar la regulació actual que determina el procediment d'accés de les associacions que persegueixen finalitats d'interès general, a la declaració d'utilitat pública, establert al Reial decret

1740/2003, de 19 de desembre, sobre procediments relatius a les associacions d'utilitat pública.

Amb la crisi econòmica i la reducció substancial de les aportacions de les administracions públiques per al finançament d'activitats d'interès general, el sector privat està assumint aquestes aportacions d'una manera complementària o substitutiva, en alguns casos.

Hi ha diferents posicions ideològiques respecte al mecenatge. Segons el sociòleg i polític Robert Putnam, les diferents posicions són complementàries. Un país compromès amb el seu entorn és un país que està més cohesionat i que guanya en capital i riquesa social.

A escala autonòmica hi ha un marge d'acció en les seves competències i aquest està relacionat amb la legislació en matèria d'IRPF.

Una de les reticències que té l'Administració pública és atorgar poder a la ciutadania a l'hora de decidir a quines causes es fan aportacions a través de les contribucions fiscals.

Les espectaculars xifres que pot exhibir França, on la filantropia té un desenvolupament històric, tant pel volum d'empreses i particulars que duen a terme activitats de mecenatge a favor d'activitats d'interès general com pel seu espectacular import econòmic creixent durant aquests darrers últims anys, després de l'aplicació de la Llei francesa 709/2003, d'1 d'agost, relativa al mecenatge, a les associacions i a les fundacions, són, sens dubte, un marc i exemple de referència a seguir.

La innovació d'impacte està canviant el món de la filantropia. Les inversions que es fan en el món social han d'estar igual de ben gestionades que les que es fan en l'àmbit lucratiu. Algunes unitats de banca privada han creat responsables de filantropia per ficar-se de ple en el negoci, i es fa com si fos una inversió.

Hi ha una correlació entre la capacitat de generar fons i una governança implicada en la causa. Les noves generacions filantròpiques no assumeixen aquest compromís i hi ha una correlació negativa entre patrimoni i generositat: les rendes mitjanes situades entre 15.000/30.000 euros anuals són les que fan les aportacions més generoses, en proporció.

3. Recomanacions

El debat realitzat previ a la presentació del dictamen, amb el senyor Jordi Ayala, de l'Ajuntament de Barcelona, com a expert, ha facilitat poder perfilar les recomanacions i clarificar quines responen a competències municipals o bé d'altres administracions.

En aquest sentit el Consell de Ciutat vol demanar el suport i la complicitat dels grups polítics i de l'organització municipal (representants polítics i referents tècnics) per a treballar conjuntament sobre aquelles propostes que no corresponen pròpiament a l'àmbit competencial municipal, motiu pel qual s'ha inclòs una recomanació sobre aquest tema.

A continuació es recullen les recomanacions del Consell de Ciutat:

1. Iniciar els tràmits necessaris amb les administracions competents per treballar i fer possibles les recomanacions que s'indiquen en aquest punt. **En aquest sentit, el Consell de Ciutat s'ofereix a l'Ajuntament de Barcelona per acompanyar-lo en les negociacions que s'estimin oportunes:**

1.1 Modificar la regulació actual que determina el procediment d'accés de les associacions que persegueixen finalitats d'interès general, a la declaració d'utilitat pública, establert al Reial decret 1740/2003, de 19 de desembre, sobre procediments relatius a les associacions d'utilitat pública, que suposa un embús infranquejable per a la major part d'associacions, i que deixa en mans exclusivament del Ministeri d'Hisenda i amb una total discrecionalitat, la determinació, a través del preceptiu informe vinculant, de quines són les associacions que, al seu entendre, compleixen els requisits per accedir a aquesta declaració d'utilitat pública, sense la qual queden totalment excloses, com a subjectes passius beneficiaris, dels donatius de les empreses i particulars amb dret a la deducció fiscal corresponent.

1.2 Ampliar l'abast de les entitats que es poden acollir a la Llei 49/2002, de 23 de desembre, de règim fiscal de les entitats sense fins lucratiu i dels incentius fiscals al mecenatge, i, per tant, s'ha de revisar com es concreta el **concepte d'interès general** o si ha de ser aquest l'element definitori del règim a aplicar. S'han d'habilitar, també, altres mesures per a les entitats que no s'hi puguin acollir i diversificar els models de col·laboració que donen dret a desgravació i els seus percentatges.

1.3 Ampliar la relació d'entitats beneficiàries a organitzacions no governamentals de cooperació inscrites al registre de l'AECID, universitats públiques i els centres de recerca que hi estan adscrits, sempre que siguin sense finalitat lucrativa.

1.4 Delimitar clarament el conveni de col·laboració empresarial del contracte de patrocini publicitari respecte del qual hi ha greus problemes interpretatius canviants per part de la Direcció General de Tributs que generen una permanent inseguretat jurídica. S'ha d'admetre conceptualment, en la regulació substantiva del conveni de col·laboració empresarial, que l'aportació econòmica pot

consistir indistintament en: diners, béns, drets o serveis. D'altra banda, s'ha de permetre que la difusió de la col·laboració pugui ser realitzada indistintament pel col·laborador o el receptor de l'ajuda. S'hauria de permetre l'aplicació d'aquesta figura a les persones físiques encara que no siguin empresàries o professionals. **El contracte de patrocini publicitari** ha de configurar-se específicament a la mateixa Llei de mecenatge i no solament residualment a l'article 22 de la Llei general de publicitat del 1984.

- 1.5 Reconèixer i actuar amb relació a la **discriminació de les entitats del tercer sector social quan concursen amb les mercantils**, donat que **per l'exempció d'IVA** obligatòria no es poden deduir l'IVA dels costos i per tant són menys competitives. Aquest fet és discriminatori també contra les administracions locals licitadores. Es proposa valorar les ofertes econòmiques amb l'IVA inclòs.
- 1.6 **Incentivar el micromecenatge i el seu impacte en les petites entitats** mitjançant l'establiment d'una deducció addicional d'almenys el 15% al tram autonòmic de l'IRPF, amb el límit màxim del 20% de la quota íntegra autonòmica, per a tots els donatius realitzats a favor de fundacions i entitats sense ànim de lucre. Es considera que és el moment adequat per a realitzar aquesta recomanació a la Generalitat de Catalunya, ja que es coneix que s'està ultimant una proposta per regular l'àmbit del mecenatge.
- 1.7 Afavorir el **consum cultural permetent la deduïbilitat del 20% en la quota de l'IRPF de les despeses en serveis i productes culturals** realitzats per Fundacions, Associacions declarades d'utilitat Pública o Consorcis públics, fins a un màxim de 250€ anuals. De nou, també, segons sembla és el moment adequat per a realitzar aquesta recomanació a la Generalitat de Catalunya, que està ultimant una proposta per regular l'àmbit del mecenatge.
- 1.8 Permetre que l'entitat no lucrativa receptora de donatius pugui donar certes **contraprestacions com a beneficis tangibles** (publicitat, entrades a museus, parcs, etc) sempre que no sobrepassin el 25% de l'import del donatiu.
2. El Consell de Ciutat reconeix que l'Ajuntament ja ha inclòs diverses **clàusules socials amb l'objectiu de facilitar la contractació amb les entitats**, motiu pel qual sol·licita poder conèixer quines són i així fer propostes de millora, si s'escau. D'altra banda, es convida a l'Ajuntament a mantenir una relació de col·laboració amb altres capitals europees amb una llei de contractes i mesures fiscals similars per a crear sinergies i ampliar el debat, i comptar amb la col·laboració i suport del teixit associatiu de la ciutat.
3. La **bonificació de l'IBI** del 95% a les entitats sense ànim de lucre ha de ser per tots els conceptes del rebut, i, per tant, s'ha d'incloure el tribut metropolità (TM)². Es demana a l'Ajuntament que traslladi

² L'IBI és un impost de l'Ajuntament de Barcelona i el TM constitueix un tribut de l'Àrea Metropolitana de Barcelona. Encara que són tributs diferents, a Barcelona, el TM es gestiona conjuntament amb el rebut de l'IBI. El tribut metropolità (TM) constitueix un recurs amb el qual ha estat dotada l'Àrea Metropolitana de Barcelona en la Llei 31/2010 del Parlament de Catalunya amb l'objecte de finançar els serveis prestats en l'àmbit de l'àrea metropolitana de Barcelona.

a l'Àrea Metropolitana de Barcelona la **petició de rebaixar el percentatge corresponent al TM** que no es bonifica.

4. **Reduir i agilitzar el procediment de resposta** a les sol·licituds de les entitats del tercer sector demanant la bonificació o exempció d'impostos i taxes.
5. **Simplificar la burocràcia i la demanda de documentació.** Les entitats s'haurien de poder identificar amb un CIF i que aquest fos suficient per relacionar-se amb tots els departaments de l'Ajuntament i per a tots els tràmits. L'entitat només hauria de donar la documentació (estatuts, junta, etcètera) una vegada, no a cada departament i per cada tràmit. L'excés de burocràcia la pateixen sobretot les entitats més petites, i, en no tenir una relació tan estreta i continuada amb l'Administració, es troben menys acompanyades.
6. **Treballar per la creació d'un registre únic**, com a via de solució a l'excés de burocràcia. Quan una entitat ha de relacionar-se amb diferents organismes d'una mateixa administració, ha d'inscriure's a diferents registres, per la qual cosa ha de presentar la mateixa documentació moltes vegades. Es podria plantejar la possibilitat de tenir un únic registre per a la Generalitat i per a l'Ajuntament. Tot i que entenem que aquesta proposta va més enllà de l'àmbit del dictamen, creiem que és igualment important per facilitar la gestió de les entitats del tercer sector, també en temes de fiscalitat.
7. **El Consell de Ciutat celebra la incorporació a les ordenances fiscals municipals** vigents de la recomanació presentada en anteriors dictàmens (Dictamen OOFF 2016; Dictamen OOFF 2018), **sobre preveure l'exempció de la taxa 3.1 d'ús de l'espai públic a entitats sense ànim de lucre**, i que figura així:

"Sobre la Taxa 3.1 d'ús de l'espai públic, que havia quedat pactada en l'anterior exercici i que finalment en el moment de l'aprovació no va quedar recollida en el paquet de les OOFF del 2016, el Consell de Ciutat declara que s'hi incorpori i s'esmeni finalment l'error. En concret que a la Taxa 3.1 per serveis generals es tregui la taxa per ocupació de la via pública a entitats socials i culturals, que s'aplica actualment en alguns districtes, introduint entre els perfils exempts de pagament les associacions que impulsin activitats no lucratives als carrers i places de la ciutat. Novament es defensa que s'hauria d'establir l'exempció per a les entitats sense finalitat lucrativa quant al pagament de taxes per les sol·licituds de llicències municipals per iniciar una activitat, taxes d'escombraries o les taxes del registre d'associacions i fundacions. [Dictamen sobre OOFF 2018, grup de treball de pressupostos, CDC]"

4. Futures línies de treball

Més enllà de les recomanacions presentades, el grup de treball proposa al Consell de Ciutat **obrir noves línies de treball** sobre alguns temes que requereixen un debat amb espais municipals més ampli, com ara les següents:

- a) Estudiar mesures municipals per **potenciar els nous instruments de mecenatge més innovadors com el micromecenatge i el crowdfunding**. Per aprofundir en la proposta, el Consell de Ciutat continuarà analitzant quines poden ser aquestes mesures a partir del debat que es vol iniciar amb Barcelona Activa, la institució que impulsa i promou les empreses emergents, petites i mitjanes empreses, i el tercer sector.
- b) En relació amb la proposta sobre les possibles contraprestacions com a beneficis tangibles a canvi dels donatius (publicitat, entrades a museus, etcètera), i coneixent que aquestes podrien ser considerades com a subvencions, continuar **explorant formes de suport a les entitats per facilitar que puguin arribar a accedir a projectes d'RSC** d'empreses. D'altra banda, i arran de la manca de subvencions per a actuacions de comunicació de les entitats, es demanarà el **suport de l'àrea de Comunicació de l'Ajuntament per explorar vies de solució**.
- c) **Potenciar un programa de capacitat administrativa destinat a les entitats**, consistent en formació i acompanyament, per fer els processos administratius més senzills i assequibles i, per tant, més eficients, i per fer efectiu l'aprofitament dels avantatges fiscals i de les oportunitats de mecenatge. Actualment hi ha un catàleg d'accions formatives que s'ofereixen a través de Torre Jussana, que inclou accions relatives a economia i fiscalitat. Tanmateix, s'anirà analitzant i estudiant el catàleg formatiu per fer propostes de noves formacions per oferir.
- d) Analitzar la viabilitat, els beneficis i la conveniència de la **possible creació d'un segell o certificació de qualitat** de les entitats tipus codi ètic del CAB, per la qual cosa es posarà en contacte amb el Comissionat d'Economia Social.
- e) Aprofundir sobre la **definició** del concepte i l'abast de l'àmbit públic. L'Administració com a garant de la cosa pública i aprofundir sobre el fet que l'esfera pública va més enllà del que és institucional.

Aquest dictamen representa la segona edició i aprofundiment en matèria de fiscalitat i mecenatge del Grup de Treball de Cooperació Publicoprivada. Aquest dictamen i les recomanacions que inclou va ser aprovat per la Comissió Permanent en data 3 de març de 2020 i de manera telemàtica pels membres del plenari del Consell de Ciutat en data 20 de maig de 2020.

5. Annexos

5.1 Annex 1. Composició de la comissió

Membres del grup de treball

Alejandro Goñi	PIMEC
Àngels Guiteras	ABD
Delfi Cosials	Registre ciutadà
Jesús Delgado	Fundació Pere Tarrés
Joan Manel Parisi	Secretariat d'Entitats de Sants
Joan Vidal	Mas Guinardó
Laura Rojas	Persona d'especial rellevància
Montse Morera	CAB
Pilar Rodríguez	ABD

Ponents convidats

Alícia Artiaga	Experta en gestió d'Organitzacions no Lucratives
David Camps	Expert en mecenatge, captació de fons i comunicació corporativa
Irene Borràs	Experta en economia. Responsable de Causes.cat
Josep Maria Canyelles	Expert en Responsabilitat Social de les Empreses i Organitzacions
Ricard Valls	Expert en consultoria para fundacions, fundraising i captació de fons
Roberto Malo	Expert en economia i entitats sense ànim de lucre
Jordi Ayala	Gerència de Pressupostos i Hisenda, Ajuntament de Barcelona
Antoni Mora	Gerència de Pressupostos i Hisenda, Ajuntament de Barcelona
Josep Medrano	Gerència de Pressupostos i Hisenda, Ajuntament de Barcelona

Secretaria

Andreu Parera	Secretaria Consell de Ciutat
Jose Cabrero	Suport a la Secretaria del Consell de Ciutat
Yolanda Jiménez	Suport a la Secretaria del Consell de Ciutat
Carol Blesa	Suport a la Secretaria del Consell de Ciutat

5.2 Annex 2. Relació de documentació i referències

- Plataforma per una fiscalitat justa, ambiental i solidària:
[*65 propostes de fiscalitat municipal.*](#)
- Edificis Positius:
<https://edificispositius.cat>
- Economia del Bé Comú:
<http://ebccatalunya.cat>
- Responsabilitat social empresarial, Respon.cat i Territoris Socialment Responsables:
https://respon.cat/wpcontent/uploadsnou/2017/11/Territoris_socialment_responsables_Respon.cat_2017.pdf
- Proposta de Fundació Catalunya Cultura:
[BASES PER A LA REDACCIÓ D'UNA NOVA LLEI D'INCENTIUS FISCALS PER LA PARTICIPACIÓ DE LA SOCIETAT CIVIL EN ACTIVITATS D'INTERÈS GENERAL.](#)